

7 tips voor zwart-wit fotografie

1. Fotografeer in kleur

Wellicht denk je dat je bij zwart-wit fotografie het beste direct je camera op de monochroom stand kunt zetten. Dit is echter geen handige keuze, want dan kiest de camera in je foto's voor een standaard zwart-wit omzetting.

In de meeste gevallen kun je betere resultaten bereiken door zelf de zwart-wit omzetting achteraf in bijvoorbeeld Lightroom of Photoshop uit te voeren. Je kunt bij zo'n omzetting namelijk per kleur bepalen hoe licht of donker deze in je zwart-wit foto moet worden.

Dit geeft je heel eenvoudig veel controle over hoe je foto er in zwart-wit uit komt te zien. Fotografeer daarom in kleur.

2. Fotografeer in RAW

Het RAW formaat van je camera gebruiken is eigenlijk bijna altijd slimmer dan fotograferen in Jpg, maar bij zwart-wit fotografie geeft het je een extra voordeeltje. Wanneer je in RAW je bestanden opslaat kun je namelijk wel je camera op monochroom zetten. Na het maken van een foto krijg je dan direct een zwart-wit foto te zien in plaats van het kleurenbeeld.

De kleuren zijn echter niet weg, wat je ziet op je camera is een kleine Jpg afbeelding die opgenomen is in het RAW bestand. Hierop wordt de standaard zwart-wit omzetting van de camera uitgevoerd. Zodra je het RAW bestand op je computer opent heb je echter direct alle kleuren beschikbaar en kun je alsnog jouw eigen zwart-wit omzetting uitvoeren.

Door te fotograferen in RAW heb je dus wel het voorbeeld van een zwart-wit preview achter op je camera en ook het voordeel van maximale eigen keuze bij de zwart-wit omzetting op de computer!

3. Zoek naar harde contrasten

In een kleurenfoto zijn harde contrasten niet altijd even mooi, maar bij een zwart-wit foto werkt dit erg goed. Bij gebrek aan kleur krijgt contrast extra aandacht van de kijker. Zoek dus in je beeld naar harde contrasten.

Hierdoor is zwart-wit fotografie vaak een prima keuze wanneer je midden op de dag fotografeert. Kleurenfoto's zijn dan meestal niet aan te raden in hard zonlicht, maar door over te schakelen op zwart-wit kun je het mooiste uit het moment halen.

4. Maak gebruik van saaie dagen

Niet alleen fel zonlicht kan voor mooie zwart-wit foto's zorgen. Ook juist grauwe regenachtige dagen - waarop alles al grijs lijkt- is prima geschikt voor zwart-wit fotografie. Het licht is dan juist erg zacht door donkere bewolking, maar dit licht geeft je de kans fijne structuren mooie weer te geven.

Op dit soort dagen moet je vaak in de nabewerking nog wel juist wat extra contrast zelf toevoegen. Dat kan meestal uitstekend bij zwart-wit foto's.

5. Let op structuur

Bij het gebrek aan kleur gaat je aandacht veel meer uit naar de structuur van onderwerpen in het beeld. Licht dat van opzij komt (haaks op je objectief) zorgt ervoor dat structuur vaak goed te zien is in een onderwerp. Ook met tegenlicht kun je veel structuur vastleggen.

Structuur is in veel onderwerpen terug te vinden, in zand, hout, huid of haar bijvoorbeeld. Om de structuur haarscherp in beeld te brengen is een groot diafragma (kleine opening) vaak een praktische keuze.

6. Gebruik lage ISO's

Zwart-wit foto's bevatten vaak een sfeervolle ruis. Die ruis is typisch iets wat vroeger bij een hoge lichtgevoeligheid (bijvoorbeeld 800 ISO of hoger) op film naar voren kwam.

Ook een digitale camera geeft op hogere lichtgevoeligheden steeds meer ruis, maar helaas geeft de digitale ruis niet zo'n mooie korrelstructuur in je foto.

Fotografeer daarom digitaal het liefst op een zo'n lage mogelijke lichtgevoeligheid zodat er zo weinig mogelijk ruis in je foto terecht komt. De sfeer verhogende ruis voeg je gewoon achteraf toe in Photoshop. Je hebt er dan veel meer controle over en kunt exact het gewenste effect behalen.

7. Blijf oefenen

Blijf oefenen met zwart-wit fotografie. Hoe meer je het doet, hoe makkelijker het wordt om 'zwart-wit te zien'. Je leert langzamerhand welke soort foto's het goed doen in zwart-wit en wat niet zal werken.

Heb je een keer geen zin om met de camera aan de slag te gaan, maar wel om te oefenen met zwart-wit fotografie? Je kunt ook jouw blik op zwart-wit oefenen door je archief in te duiken en te kijken welke foto's daar wellicht in aanmerking komen voor zwart-wit. Veel van je beste foto's zullen het ook goed doen in zwart-wit, maar -wellicht leuker- ook sommige mislukte foto's kunnen nog erg geschikt zijn voor een (extreme) zwart-wit omzetting.

Elja Trum